

การพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม

The Development of a network participative model for internal quality
assurance to develop the quality of students at Ban Saphan Dom School

ปริญญา สายแสง | Parinya Saysang.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 4.

Corresponding author e-mail: saysang1939@gmail.com

(Received: 12 May 2023, Revised: 23 August 2025, Accepted: 8 September 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม 2. สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม 3. นำไปใช้ในการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม และ 4. ประเมินประสิทธิผลการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม 2. สร้างและพัฒนารูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม 3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม 4. ประเมินคุณภาพผู้เรียนและรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพที่เป็นอยู่ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93, S = 1.53$) สภาพที่ควรจะเป็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60, S = 0.85$) อันดับความต้องการจำเป็น เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. การประเมินความถูกต้องของรูปแบบโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30, S = 0.72$) ระดับความเหมาะสมของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23, S = 0.74$) ระดับความถูกต้อง

ต้องของคู่มือการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43, S = 0.62$)ระดับความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29, S = 0.74$)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม ผู้วิจัยลำดับขั้นตอนตามวงจรคุณภาพ BPDCAR ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมระดมความคิด การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมทำ การมีส่วนร่วมตรวจสอบ การมีส่วนร่วมแก้ไข การมีส่วนร่วมสะท้อนผล

4. การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.66, \sigma = 0.62$) ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67, \sigma = 0.62$) ความพึงพอใจของของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76, S = 0.45$)

คำสำคัญ : รูปแบบการมีส่วนร่วม, การประกันคุณภาพภายใน, คุณภาพผู้เรียน

ABSTRACT

This research aims to: 1. Study basic information on network participation in internal quality assurance to develop the quality of students at Ban Saphan Dom School. 2. Create a network participation model for internal quality assurance to develop the quality of students at Ban Saphan Dom School. 3. Apply to the participation of the network in internal quality assurance to develop the quality of students at Ban Saphan Dom School and 4. Evaluate the effectiveness of the network's participation in internal quality assurance to develop the quality of students at Ban Saphan Dom School using the research and development methodology, in which the researcher divided the research into 4 phases. 1. Study basic information on the network participation model in internal quality assurance to develop the quality of students at Ban Saphan Dom School. 2. Create and develop a model, a manual for using the network participation model in internal quality assurance to develop the quality of students at Ban Saphan Dom School. 3. To experiment with the use of network participation models in internal quality assurance to develop the quality of students at Ban Saphan Dom School. 4. To evaluate student quality and network participation models in internal quality assurance to develop the quality of students at Ban Saphan Dom School.

The research results found that:

1. The current status of participation in internal quality assurance is at a high level overall ($\bar{X} = 3.93, S = 1.53$). The overall status should be at the highest level ($\bar{X} = 4.60,$

S = 0.85). The ranking of the needs from most to least These include setting educational standards, monitoring results, operations for educational institution development, preparing self-evaluation reports, preparing educational management development plans, operating according to educational management development plans, evaluating and inspecting educational quality, and providing continuous educational quality development.

2. The evaluation of the overall model validity was at a high level ($\bar{X} = 4.30$, $S = 0.72$). The overall model appropriateness was at a high level ($\bar{X} = 4.23$, $S = 0.74$). The overall model user manual validity was at a high level ($\bar{X} = 4.43$, $S = 0.62$). The overall model user manual appropriateness was at a high level ($\bar{X} = 4.29$, $S = 0.74$).

3. The results of the experiment using the network participation model in internal quality assurance to develop the quality of students at Ban Saphan Dom School. The researcher followed the steps according to the BPDCAR quality cycle, consisting of 6 steps: brainstorming participation, planning participation, doing participation, checking participation, revising participation, and reflecting participation.

4. The evaluation of the feasibility of the network participation model in internal quality assurance for developing the quality of students at Ban Saphan Dom School was at the highest level overall ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.62$). The evaluation of the usefulness of the model was at the highest level ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.62$). The satisfaction of teachers, the Basic Education Commission, and parents towards the overall model was at the highest level ($\bar{X} = 4.76$, $S = 0.45$).

Keywords: Participation model, Internal quality assurance, Student quality

บทนำ

คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาอย่างไรก็ตามในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำ และมีความแตกต่างกันทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพของบุคลากรหรือแม้แต่ปัจจัยสำคัญด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยเอื้ออื่น ๆ เช่น การประสานความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การสนับสนุนจากชุมชน และหน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งในปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระ ในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเอง ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารงานมีความแตกต่างกัน ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 47 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ

มาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

แนวคิดการพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อคุณภาพผู้เรียนของนักวิชาการได้กล่าวไว้ว่า กาญจะณี เนียมจันทร์ (2561) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ช่วงมณี จงเพียร พุฒสุข (2563) กล่าวว่า การพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา พบว่า กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมมี 7 ขั้นตอน คือ 1) ร่วมคิดวางแผน 2) ร่วมตัดสินใจ 3) ร่วมดำเนินการ 4) ร่วมประเมินผล 5) ร่วมกำกับติดตาม 6) ร่วมประชาสัมพันธ์ และ 7) ร่วมรับผลประโยชน์ ทิพย์ชนก มณีนิล (2564) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พบว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผน การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพ โดยกำกับติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และผลการประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พบว่า ผู้เข้าร่วมปฏิบัติการมีความพึงพอใจในระดับมาก

จากผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนบ้านสะพานโดม เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ในการถอดบทเรียนร่วมกันในดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านสะพานโดม (2566) พบว่า สมาชิกเครือข่ายยังขาดความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ขาดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยังไม่ตระหนักถึงวัฒนธรรมองค์กรและประโยชน์ที่จะเกิดต่อส่วนรวมตลอดจนขาดการกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายแต่ละระดับไม่มีความชัดเจน เพื่อนำไปสู่การทำความเข้าใจและการปฏิบัติตามบทบาทอย่างเหมาะสม บุคคลที่เกี่ยวข้องยังมีความเข้าใจถึงความสำคัญของการนำเครือข่ายมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่คลาดเคลื่อน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนบ้านสะพานโดมยังขาดรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน ซึ่งต้องบูรณาการขอขยายภารกิจและทรัพยากรเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ตลอดจนทุกภาคส่วนในเครือข่ายต้องให้ความร่วมมือในการทำงานแบบการมีส่วนร่วมเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านสะพานโดมอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงจัดประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกำหนดแนวทางแก้ไข ซึ่งในที่ประชุมมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นและเห็นควรแก้ไขตามความเหมาะสมและตามศักยภาพและทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่ด้วยความสำคัญของการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของ

เครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสะพานโดม ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา จึงได้ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม
2. ผลการสร้างและพัฒนาารูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม
3. ผลการทดลองใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม
4. ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน และรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ระยะเวลาที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม ระยะเวลาที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนาารูปแบบคู่มือการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม ระยะเวลาที่ 3 ผลการทดลองใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม ระยะเวลาที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน และรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม

ผลการวิจัย

1. สภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายใน โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93, S = 1.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สภาพที่ควรจะเป็นในการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60, S = 0.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา อันดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในโดยรวม เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม

2.1 ผลการประเมินความถูกต้องของรูปแบบการมีส่วนร่วม ของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$, $S = 0.72$) ระดับความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, $S = 0.74$)

2.2 ระดับความถูกต้องของคู่มือการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.43$, $S = 0.62$) ระดับความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการมี ส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.29$, $S = 0.74$)

3. ผลการทดลองใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม ผู้วิจัยเรียงลำดับขั้นตอนตามวงจรคุณภาพ BPDCAR ตามแนวคิด

W. Edwards Deming ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการระดมความคิด (Brain Storming Participation : BP) เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อค้นหาแนวทางข้อเสนอแนะ หรือปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ดังนี้

1) ผู้เข้าร่วมระดมความคิด (Brain Storming Participation : BP) มีจำนวน 72 คน จำแนกเป็น ผู้ปกครอง จำนวน 59 คน (ร้อยละ 81.94) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน (ร้อยละ 9.72) ครู จำนวน 6 คน (ร้อยละ 8.34)

2) จากการระดมความคิดของเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อระบุปัญหาการประกันคุณภาพภายในร่วมกัน ซึ่งแบ่งตามมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน คือ ครูมีการตั้งเป้าหมายให้ผู้เรียน อย่างน้อย 85% มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ คือ ครูมีการตั้งเป้าหมายที่ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนมีทักษะชีวิต และพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมในระดับดีขึ้นไปและ กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ครูมีการตั้งเป้าหมายที่ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน มีทักษะชีวิต และพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมในระดับดีขึ้นไป กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน

3) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการระดมความคิด พบว่าความพึงพอใจของครูในการเข้าร่วมการระดมความคิดการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดมของครูโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจของ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเข้าร่วมการระดมความคิดเห็นการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเข้าร่วมการระดมความคิดเห็นการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ขั้นตอนการวางแผน (Plan Participation : PP) เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันคิด ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วางแนวทาง และออกแบบแผนงานหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1) การประเมินแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของครูโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้ปกครองโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

2) การสังเกตการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประกันคุณภาพภายในโดยรวม มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด การสังเกตการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในโดยรวม มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด การสังเกตการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการประกันคุณภาพภายในโดยรวม มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

3) การประเมินความสอดคล้องของแผนกับมาตรฐานการศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน มีการรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนร่วมในแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.3 ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน เป็นกระบวนการที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ลงมือปฏิบัติร่วมกันจริงตามแผนที่ได้กำหนดไว้ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินกิจกรรม โครงการหรือแผนพัฒนาต่าง ๆ ของโรงเรียน ดังนี้

1) การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Do Participation : DP) DP1 : กิจกรรมดำเนินการตามแผนคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการ ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกิจกรรม: “สะพานโดมวิถีถิ่น” กิจกรรม: PLC ของครู กิจกรรม “พ่อแม่ร่วมพัฒนาเด็ก” เวทีพบปะครู-ผู้ปกครอง กิจกรรมสะท้อนผลการเรียนรู้จากชุมชน และการติดตามและประเมินผลการเรียน บทบาทของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน ได้แก่

1.1) ครูมีบทบาทในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน โดยครูร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการ PLC ร่วมกันออกแบบเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมกิจกรรมระหว่างบ้านและ

โรงเรียน จัดเวทีพบปะระหว่างครูและผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมและความก้าวหน้าของผู้เรียน ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

1.2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน โดยร่วมประชุมและให้ข้อเสนอแนะในขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการสาระความรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณ และประสานเครือข่ายในชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กระตุ้นให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กในทุกด้าน สนับสนุนการจัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรม มีบทบาทในการพูดคุยในกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน แนวทางการพัฒนาเด็ก ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เกี่ยวกับเกณฑ์หรือแนวทางในการประเมินผลที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนและความต้องการของผู้เรียน

1.3) ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งนำมาใช้ประกอบการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเพาะของผู้เรียน สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สำหรับการสร้างแบบจำลอง “สะพานโดม” และเข้าร่วมกิจกรรมในฐานะวิทยากรท้องถิ่น หรือผู้ช่วยครู ในกิจกรรมภาคสนาม

2) ขั้นตอนการสนับสนุนจากเครือข่ายการมีส่วนร่วมของเครือข่าย (DP2) เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในลักษณะของการสนับสนุนจากเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านทรัพยากร แนวคิด และการปฏิบัติ ได้แก่ 1) เครือข่ายครูภายในสถานศึกษาให้การสนับสนุนด้านวิชาการ โดยร่วมกันพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนแบ่งปันสื่อการสอน เทคโนโลยี และองค์ความรู้ใหม่ ผ่านกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สนับสนุนการสังเกตชั้นเรียน และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สนับสนุนแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและนโยบายท้องถิ่น ประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น 3) ผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนด้านแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมบูรณาการ เช่น งานอาชีพ ทักษะชีวิต และคุณธรรมจริยธรรมให้การสนับสนุนทรัพยากร เช่น วัสดุ อุปกรณ์ หรือเวลาสำหรับเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างบ้านกับโรงเรียนโดยเน้นความเข้าใจและการสื่อสารสองทาง

3) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ได้แก่ 3.1) ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้จากหลายกลุ่มสาระวิชาเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวอย่างเป็นองค์รวม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีแนวโน้มสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นในทุกกลุ่มสาระ ผู้เรียนสามารถอธิบายและอภิปรายเนื้อหาที่เรียนได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจ และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น สามารถตั้งคำถาม แสดงข้อคิดเห็น และเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวันได้ดี 3.2) ผู้เรียนสามารถนำทักษะด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือภาษาไทย ไปใช้ในชีวิตจริง เช่น การคำนวณค่าใช้จ่าย การสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมั่นใจ หรือการวิเคราะห์ปัญหาในครอบครัว/ชุมชน ผู้เรียนมี

พฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เช่น สังเกต ปรับตัว และทดลองวิธีใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้คนอื่นในครอบครัว 3.3) ผู้เรียนสามารถแยกแยะข้อมูลอย่างมีระบบจากสถานการณ์จริง เช่น การเปรียบเทียบวิถีอาชีพในชุมชน วิเคราะห์ผลดี-ผลเสียของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น แสดงความสามารถในการตั้งคำถามปลายเปิด และตั้งสมมุติฐานจากประเด็นต่าง ๆ ที่พบในการเรียนรู้ 3.4) ผู้เรียนสามารถร่วมวางแผน แบ่งหน้าที่ และรับผิดชอบงานของกลุ่มได้อย่างเหมาะสม ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานหรือการลงพื้นที่ชุมชน 3.5) ผู้เรียนสามารถสื่อสารความคิดของตนเองได้อย่างชัดเจน มีเหตุผล และมั่นใจ ทั้งในการพูดในกลุ่มย่อยและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และภาษากายได้เหมาะสมกับบริบทของผู้ฟัง

3.4 ขั้นการตรวจสอบติดตาม(Check Participation : CP) เป็นกระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกันในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจกรรมหรือแผนงานต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาได้จริง 1) การรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแผนงาน/โครงการ จำนวน 15 โครงการ การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในโดยรวม พบว่า โรงเรียนบ้านสะพานโดม ได้ดำเนินการติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานด้านคุณภาพการศึกษาภายใน ภายใต้กระบวนการนวัตกรรม BPDCAR Model โดยในขั้นตอนการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ได้ใช้กระบวนการติดตามอย่างมีระบบ และมีการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในทุกระดับ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพในระดับ “ยอดเยี่ยม” ทั้ง 3 ด้าน

2. ผลการดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานตามรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายใน ณ โรงเรียนบ้านสะพานโดม ผลการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา จุดแข็ง คือ การมีส่วนร่วม อย่างเข้มแข็งของเครือข่ายทุกภาคส่วน ได้แก่ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง ซึ่งมีบทบาทร่วมกันอย่างชัดเจนในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการ BPDCAR จุดอ่อน คือ การมีส่วนร่วมของบางกลุ่ม เช่น ผู้ปกครองในพื้นที่ห่างไกล หรือชุมชนบางส่วน ยังไม่ทั่วถึง ปัจจัยนี้อาจเกิดจากข้อจำกัดด้านเวลา ระยะเวลา หรือความเข้าใจในบทบาทของตนเองต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทำให้การมีส่วนร่วมในบางกิจกรรม เช่น การประชุม การแสดงความคิดเห็น หรือการร่วมกิจกรรมโรงเรียน ยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ส่งผลให้พลังสนับสนุนจากชุมชนยังไม่เต็มศักยภาพ โอกาส คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และหน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งในเชิงนโยบาย แนวทางปฏิบัติและการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ทำให้โรงเรียนมีกรอบในการดำเนินงานที่แน่นอน และสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับทิศทางของประเทศ อีกทั้งยังเอื้อต่อการบูรณาการทรัพยากรจากภายนอกเข้ามาในกระบวนการพัฒนาคุณภาพ

ผู้เรียน ข้อจำกัด คือ ข้อจำกัดด้านเวลา ในการดำเนินกิจกรรมตามแผน BPDCAR โดยเฉพาะในบางช่วงของปี การศึกษา เช่น ภาคเรียนที่สั้นลงจากการปรับโครงสร้างเวลาเรียน หรือช่วงที่มีกิจกรรมภายนอกแทรกมาก เช่น การทดสอบระดับชาติ การรับการประเมินภายนอก หรือกิจกรรมระดับเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งอาจทำให้ การดำเนินการตามแผนในบางขั้นตอน เช่น การสะท้อนผลและการปรับปรุง ถูกจำกัดด้วยเวลา ไม่สามารถ ดำเนินการได้เต็มที่ตามเป้าหมาย

3.5 ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข(Act Participation : AP) เป็นการวิเคราะห์ผลการ ดำเนินงาน จากการตรวจสอบหรือประเมินแล้วช่วยกันเสนอแนะแนวทางปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ให้ดีขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 1) การดำเนินงานโครงการที่สอดคล้อง กับมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ คือ โครงการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โครงการส่งเสริมผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลโครงการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาครูสู่มืออาชีพ โครงการจ้างครูและบุคลากรสนับสนุนการจัดการศึกษา โครงการสร้าง/ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้าง ประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการ ควรเน้นการใช้ข้อมูลจากระบบประกันคุณภาพภายในมาเป็นฐาน ในการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน และผู้ปกครองในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 2) การดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โครงการพัฒนาครูสู่มืออาชีพ โครงการสร้าง/ส่งเสริม ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้ที่หลากหลายและตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน การส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอด ชีวิต

3.6 ขั้นตอนการสะท้อนผล(Reflection Participation : RP) เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเป็นกระบวนการซึ่งครูสะท้อนผลช่วยให้ครูมีความชัดเจนในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ไม่เพียงแค่ การสอนในห้องเรียน แต่ยังรวมถึงการออกแบบกิจกรรม การประสานงานกับผู้ปกครอง และการประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน การสะท้อนผลจากครูทำให้เห็นถึงความสามารถในการปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับ นักเรียนแต่ละกลุ่มและช่วยพัฒนาการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยครูมีการทำงานร่วมกับคณะกรรมการและ ผู้ปกครองเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกด้าน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี บทบาทในการสนับสนุนและติดตามผลการดำเนินงานทางการศึกษา คณะกรรมการช่วยเสริมความโปร่งใสใน การทำงานของโรงเรียน และช่วยกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนให้มีความชัดเจน โดยการสะท้อนผลจาก คณะกรรมการแสดงให้เห็นถึงการร่วมมือในการสร้างระบบที่มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความ ต้องการของผู้เรียนและชุมชน รวมถึงการสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สำหรับผู้ปกครอง การสะท้อนผลทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในบทบาทของตนเองในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนมากขึ้น การติดตามพัฒนาการของบุตรหลาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และการให้คำแนะนำจากครูและคณะกรรมการมีผลช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของนักเรียนใน

ทุกด้าน เมื่อครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองทำงานร่วมกันอย่างมีระบบและประสิทธิภาพ การสะท้อนผลช่วยให้เกิดการพัฒนาคูณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน การทำงานร่วมกันทั้งในระดับภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทำให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การศึกษาในโรงเรียนมีคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4. การประเมินคุณภาพผู้เรียน และรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคูณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม

4.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคูณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.48$) ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคูณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.53$)

4.2 ความพึงพอใจของของครูที่มีต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคูณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคูณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจของของผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคูณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. สภาพที่เป็นอยู่ของการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะสภาพที่เป็นอยู่ของการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสะพานโดม อยู่ในระดับน้อยถึง ปานกลาง ในเรื่อง มีอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการนำมาตรฐานการศึกษาไปใช้ในการสอนหรือประเมินผลนักเรียน ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือปรับปรุงแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ครูมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในมุมมองของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลลัพธ์ที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบหรือปรับปรุงกระบวนการประเมินผลการศึกษา การประเมินผลการศึกษาของนักเรียนมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระบวนการประเมินผลและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพในการพัฒนาคูณภาพการเรียนการสอน การติดตามผลการดำเนินงานในห้องเรียนมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง ครูมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงาน ครูเห็นว่ารายงานผลการประเมินตนเองสะท้อนถึงการพัฒนาและปัญหาของสถานศึกษา การประเมินตนเองช่วยให้ครูสามารถพัฒนาวิธีการสอนได้ดียิ่งขึ้น การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองมีการติดตามผลและการใช้ข้อมูลที่ได้จากการ

ประเมินในการปรับปรุงสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา อันดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในโดยรวม เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกาญจน์ กาญจนสุวรรณ (2564) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายชุมชนความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. การประเมินความถูกต้องของรูปแบบการมีส่วนร่วม ของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านสะพานโคม โดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ระดับความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมาก ระดับความถูกต้องของคู่มือการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับมาก ระดับความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ มีพจนา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. การทดลองใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโคม ผู้วิจัยเรียงลำดับขั้นตอนตามวงจรคุณภาพ BPDCAR ตามแนวคิด W. Edwards Deming ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการระดมความคิด (Brain Storming Participation : BP) ผู้เข้าร่วมระดมความคิด จำนวน 72 คน ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการระดมความคิด พบว่าความพึงพอใจของครูในการเข้าร่วมการระดมความคิดการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ขั้นตอนการวางแผน (Plan Participation : PP) เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันคิด ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วางแนวทาง และออกแบบแผนงานหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประเมินแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้ปกครองโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด การสังเกตการมีส่วนร่วมของครูในการประกันคุณภาพภายในโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด การสังเกตการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด การสังเกตการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ขั้นตอนการปฏิบัติการตามแผน(Do Participation : DP) กิจกรรมดำเนินการตามแผนคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติ ร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน/ โครงการ ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กิจกรรม: “สะพานโดมวิถีถิ่น” กิจกรรม: PLC ของครู (Professional Learning Community) กิจกรรม “พ่อแม่ร่วมพัฒนาเด็ก” เวทีพบปะครู-ผู้ปกครอง กิจกรรมสะท้อนผลการเรียนรู้จากชุมชน และการติดตามและประเมินผลการเรียน บทบาทของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน ขั้นตอนการสนับสนุนจากเครือข่ายการมีส่วนร่วมของเครือข่าย (DP2) 1) เครือข่ายครูภายในสถานศึกษาให้การสนับสนุนด้านวิชาการ โดยร่วมกันพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนแบ่งปันสื่อการสอน เทคโนโลยี และองค์ความรู้ใหม่ ผ่านกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สนับสนุนการสังเกตชั้นเรียน (Classroom Observation) และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สนับสนุนแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและนโยบายท้องถิ่น ประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น 3) ผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนด้านแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมบูรณาการ เช่น งานอาชีพ ทักษะชีวิต และคุณธรรมจริยธรรมให้การสนับสนุนทรัพยากร เช่น วัสดุ อุปกรณ์ หรือเวลาสำหรับเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างบ้านกับโรงเรียนโดยเน้นความเข้าใจและการสื่อสารสองทาง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ได้แก่ 1) ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้จากหลายกลุ่มสาระวิชาเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวอย่างเป็นองค์รวม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีแนวโน้มสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นในทุกกลุ่มสาระ ผู้เรียนสามารถอธิบายและอภิปรายเนื้อหาที่เรียนได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจ และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น สามารถตั้งคำถาม แสดงข้อคิดเห็น และเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวันได้ดี 2) ผู้เรียนสามารถนำทักษะด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือภาษาไทย ไปใช้ในชีวิตจริง เช่น การคำนวณค่าใช้จ่าย การสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมั่นใจ หรือการวิเคราะห์ปัญหาในครอบครัว/ชุมชน ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เช่น สังเกต ปรับตัว และทดลองวิธีใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้คนในครอบครัว 3) ผู้เรียนสามารถแยกแยะข้อมูลอย่างมีระบบจากสถานการณ์จริง เช่น การเปรียบเทียบวิถีอาชีพในชุมชน วิเคราะห์ผลดี-ผลเสียของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น แสดงความสามารถในการตั้งคำถามปลายเปิด และตั้งสมมุติฐานจากประเด็นต่าง ๆ ที่พบในการเรียนรู้ 4) ผู้เรียนสามารถร่วมวางแผน แบ่งหน้าที่ และรับผิดชอบงานของกลุ่มได้อย่างเหมาะสม ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการหรือการลงพื้นที่ชุมชน 5) ผู้เรียนสามารถสื่อสารความคิด ของตนเองได้อย่างชัดเจน มีเหตุผล และมั่นใจ ทั้งในการพูดในกลุ่มย่อยและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และภาษากายได้เหมาะสมกับบริบทของผู้ฟัง

3.4 ขั้นตอนการตรวจสอบติดตาม(Check Participation : CP) เป็นกระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน

และชุมชนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกันในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจกรรมหรือแผนงานต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาได้จริง การรายงานผล การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแผนงาน/โครงการ จำนวน 15 โครงการ

3.5 ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข(Act Participation : AP) เป็นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน จากการตรวจสอบหรือประเมินแล้วช่วยกันเสนอแนะแนวทางปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ให้ดีขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

1) ผลการดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน คือ โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการสร้าง/ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โครงการสร้าง/ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการโรงเรียนพอเพียง โครงการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำวิถียุทธ โครงการพัฒนาครู สู่มืออาชีพ โครงการระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียน โครงการพัฒนาผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ และโครงการอาหารกลางวันข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีแผนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยการพัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนำนวัตกรรมทางการบริหารสถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูมีนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนอย่างรอบด้าน เช่น การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ(PLC) การจัดการกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)

2) ผลการดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ คือ โครงการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโครงการส่งเสริมผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาครูสู่มืออาชีพ โครงการจ้างครูและบุคลากรสนับสนุนการจัดการศึกษา โครงการสร้าง/ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการ ควรเน้นการใช้ข้อมูลจากระบบประกันคุณภาพภายในมาเป็นฐานในการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

3) ผลการดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โครงการพัฒนาครูสู่มืออาชีพ โครงการสร้าง/ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน การส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.6 ขั้นตอนการสะท้อนผล(Reflection Participation : RP) เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะ หลังจากการดำเนินกิจกรรมหรือแผนงานเพื่อทบทวนผลลัพธ์ว่าสิ่งที่ทำไปนั้น

บรรลุปเป้าหมายหรือไม่ มีจุดแข็ง จุดอ่อนอะไร และจะต่อยอดหรือปรับปรุง การสะท้อนผลจากครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ทำให้เห็นถึงความสามารถในการปรับวิธีการสอน ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มและช่วยพัฒนาการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยครูมีการทำงานร่วมกับ คณะกรรมการและผู้ปกครองเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างการเรียนรู้ ของนักเรียนในทุกด้าน

4. ผลการประเมินประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม

4.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านสะพานโดม โดยใช้ กระบวนการ BPDCAR 6 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ นันตะ (2566) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ผลการวิจัย พบว่า การประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา บนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 ความพึงพอใจของของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง ที่มีต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนถึงการยอมรับและความคิดเห็นเชิงบวกของ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ที่มีต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นราธิป บุญมา (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบ การพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 5 บ้านหนองผักก้าม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู-บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ที่ทำหน้าที่นี้เทศ ติดตามตรวจสอบ และประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นและพิจารณาาร่วมกัน ทั้งนี้ควรคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาควรมีการแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบและดำเนินการ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์ ต่อ การบริหารจัดการ

1.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาควรดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและเครือข่าย โดยให้เป็นไปตามกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ของการนำรูปแบบไปใช้ในระยะเวลา และเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่นำไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนในระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 ควรมีการพัฒนาเครื่องมือหรือแนวทางที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่าย เช่น การจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติ การพัฒนาแพลตฟอร์มหรือช่องทางออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายให้เข้มแข็งและต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

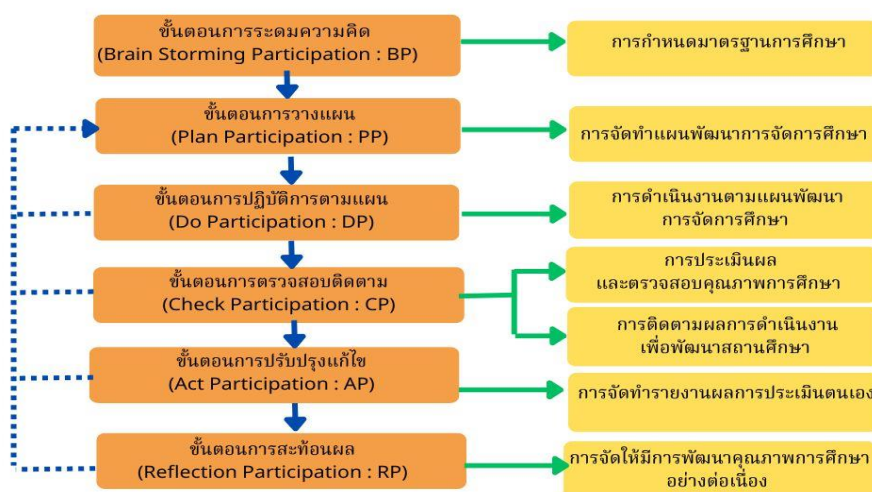
งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รศ.ดร.จิณฉัตร ปะโคทัง ข้าราชการบำนาญ นายกสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย ในการให้คำแนะนำ ขั้นตอนการวิจัย การสร้างและพัฒนารูปแบบ ขอขอบคุณ ผศ.ดร.ศุภชนกิจ ยอดสละ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ดร.วินัย ทองภูบาล อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ดร.มนตรี ณะคุณ ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการกองการศึกษาเชี่ยวชาญ เทศบาลนครอุบลราชธานี ดร.เสมอ สร้อยคำ ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี ดร.เชษฐพงษ์ สุขปาน ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านไร่ใต้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ดร.ซัชพล รวมธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนยโสธรพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร นายสุรศักดิ์ ลือขจร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนลิ้นฟ้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และ ดร.รักพงษ์ บุญศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม(Focus Group) เพื่อตรวจสอบและยืนยัน ประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโดม

ขอขอบคุณครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพในของโรงเรียนบ้านสะพานโดม ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองในการการตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มี พระคุณ ทุก ๆ ท่าน และบิดามารดา ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านสะพานโตม โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ ทฤษฎีของ Edward Deming 4 ขั้นตอน ได้แก่ Plan – Do – Check – Act ผู้วิจัยได้เพิ่มขั้นตอนของการมีส่วนร่วมระดมความคิด (Brain storming Participation :BP) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อค้นหาแนวทาง ข้อเสนอแนะหรือปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และขั้นตอนร่วมสะท้อนผล (Reflection Participation : RP เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน BPDCA ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมระดมความคิด (Brain storming Participation :BP) 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมทำ 4) การมีส่วนร่วมตรวจสอบ 5) การมีส่วนร่วมแก้ไข 6) การมีส่วนร่วมสะท้อนผล

ภาพที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านสะพานโตม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนาณี เนียมจันทร์. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ช่วงมณี จงเพียร พุ่มสุข. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในกลุ่ม จังหวัดนครชัยบุรีรินทร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ทิพย์ชนก มณีนวล. (2564). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านในเหมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- โรงเรียนบ้านสะพานโดม. (2566). รายงานผลการประเมินตนเอง(SAR).โรงเรียนบ้านสะพานโดม อำเภอสวี จังหวัดชุมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. โรงเรียนฯ.
- นราธิป บุญมา. (2564). รูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 5 บ้านหนองผักก้าม. โรงเรียนเทศบาล 5 บ้านหนองผักก้าม.
- วิไลวรรณ นันตะ. (2566). รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร. การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สิริกานัญญา กาญจนสุวรรณ. (2564). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายชุมชนความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- อนันต์ มีพจนา. (2563). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนนอญวิทยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3. โรงเรียนนอญวิทยา วิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.